

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes sēdes

protokols

Rīgā, 2022. gada 16. decembrī

Nr.2022/3

Sēde sākas: plkst. 10:00

Norises vieta: attālināti (izmantojot videokonferences pakalpojumu *Microsoft Teams*)

Sēdi vada:

Nauris Puntulis Kultūras ministrs;

Sēdē piedalās attālināti:

- padomes locekļi

Undīne Andersone-Krūmiņa	Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas trešā sekretāre;
Ivars Balodis	nodibinājuma „Invalīdu un viņu draugu apvienība „APEIRONS”” valdes priekšsēdētājs;
Ilze Garda	biedrības „Latvijas Vācu savienība” valdes priekšsēdētāja;
Iveta Kažoka	biedrības „Sabiedriskās politikas centrs Providus” direktore;
Agnese Koligina-Balode	biedrības „Baltic Human Rights Society” izpilddirektore;
Inese Kuške	Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante labas pārvaldības jautājumos;
Ilva Milzarāja	Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;
Zaiga Pūce	Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktore;
Alla Pūķe	Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta eksperte;
Māra Sīmane	Attīstības plānošanas nodaļas konsultante;
Sanita Upleja-Jegermane	Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle;
Zane Vāgnere	Valsts sekretāra vietniece starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos;
Imants Zaķis	Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktora vietnieks;
Kristīne Zonberga	biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” direktore;

- padomes locekļu aizvietotāji

Zane Fridrihsberga	Labklājības ministrijas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte;
Ilze Jurēvica	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākā eksperte;
Agnija Lauska	Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Militāri publiskās informācijas nodaļas vadītāja vietniece;
Zane Legzdiņa-Joja	Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos;
Ilze Rukute	Latvijas Pašvaldību savienības ārējo sakaru komunikācijas speciāliste;

- Kultūras ministrijas pārstāvji

Iloņa Jekele Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vadītāja;

Gunta Robežniece Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Informatīvās vides integrācijas nodaļas vecākā referente;

Sēdi protokolē:

Ieva Arndte-Kokare Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente.

Darba kārtība:

1. Informācija par delibērātīvās demokrātijas metodēs balstītā pētījuma rezultātiem par vienotas informatīvās telpas sekmēšanu Latgales reģionā;
2. Diskusija par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānā 2022.-2023. gadam (turpmāk - SPASAP plāns) paredzētās pilsoniskas sabiedrības un demokrātiskas informatīvas telpas apakšgrupas izveidi.
3. Dažādi.

Padomes priekšsēdētājs N.Puntulis atklāj sēdi un aicina apstiprināt darba kārtību.

Padome nolemj: apstiprināt sēdes darba kārtību.

1. Informācija par delibērātīvās demokrātijas metodēs balstītā pētījuma rezultātiem par vienotas informatīvās telpas sekmēšanu Latgales reģionā

I.Kažoka informē par pētījumu „Ko darīt, lai Latgales iedzīvotāji vairāk izmantotu Latvijas žurnālistu veidotu saturu?”, tā rezultātā sagatavotajām iedzīvotāju rekomendācijām.

N.Puntulis aicina Padomes locekļus uzdot jautājumus, sniegt komentārus un/vai izteikt ierosinājumus par pirmo sēdes darba kārtības punktu.

Z.Pūce pateicas Kultūras ministrijai un biedrībai „Sabiedriskās politikas centrs Providus” par sagatavoto pētījumu, kas balstīts delibērātīvās demokrātijas metodēs, kuras iegūst lielāku atpazīstamību Latvijā. Z.Pūce atzīmē, ka Mediju atbalsta fonda konkursos, kas paredzēti, lai nodrošinātu pieejamu saturu cilvēkiem ar invaliditāti, izmantotās metodes, kuras palīdz aiznest saturu pie auditorijas (piemēram, subtitrēšana, vieglā valoda), var būt noderīgas arī cilvēkiem, kas apgūst latviešu valodu. Izstrādājot turpmākos Mediju atbalsta fonda nolikumus, pētījuma rezultātā sagatavotās rekomendācijas un secinājumi varētu būt noderīgi.

Vienlaikus Z.Pūce atgādina par Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas departamenta kvantitatīvo pētījumu, kurā izdarīts līdzīgs secinājums, ka ir nepieciešams faktu pārbaudes raidījums krievvalodīgai Latvijas sabiedrības daļai, lai stiprinātu tās analītiskas spējas. Z.Pūce uzsver, ka ir nepieciešama sociālo tīklu analīze, jo to satura ietekme ir ievērojama. Z.Pūce norāda, ka starp cilvēkiem, kas Latvijā uzturas ar termiņa un pastāvīgās uzturēšanās atļaujām (turpmāk - TUA, PUA), plaši tiek apspriests jautājums, ka 2023. gada 1. septembrī būs jānokārto latviešu valodas eksāmens vai jāpamet Latvija. Ņemot vērā, ka kopumā Latvijas sabiedrībā jautājums nav izskanējis, vai nav ieguvis aktualitāti, turpretim starp TUA un PUA turētājiem ir dažādas spekulācijas par šo jautājumu.

I.Milzarāja pateicas par pētījumu. Ņemot vērā vienu no problēmām, kas definēta pētījumā, I.Milzarāja informē, ka pirms divām nedēļām Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs organizēja mediju pārstāvju braucienu uz Latgali, lai pārliecinātos par raidītāju kvalitāti un signāla stiprumu. Pārbaude pierādīja, ka signālu stiprums ir labs. I.Milzarāja atzīmē, ka tā ir cilvēku izvēle, kādu saturu skatīties un kaimiņvalstu signāls ir stiprs.

S.Upleja-Jegermane atzīmē, ka sabiedrisko mediju saturs, īpaši radio, Latgalē ir vairāk par citiem reģioniem. Ir izveidota Latgales multimedialā studija, kā arī īpašs raidījums Latgalē

un jauns Latvijas Televīzijas korespondents Latgalē, kas sakrīt ar pētījuma rekomendāciju, ka cilvēkiem, kas pilda korespondenta pienākumu, vajadzētu būt vietējiem. S.Upleja-Jegermane norāda, ka tehniskie risinājumi ir papildu finansējuma jautājums. Vienlaikus S.Upleja-Jegermane atzīmē, ka sabiedriskie mediji informāciju arī izplata dažādos veidos, t.sk. sociālajos tīklos – jautājums, vai auditorija sociālo mediju saturu uztver kā saturu no sabiedriskajiem medijiem.

I.Kušķe pateicas par sagatavoto pētījumu un to, ka jau otro reizi Latvijā ir izmantota deliberatīvā metode. Saskaņā ar Atvērtās pārvaldības plānu, Latvijā ir paredzēts izstrādāt deliberatīvo diskusiju modeli. Ir redzama sinerģija starp SPASAP plānu un Atvērtās pārvaldības plānu.

M.Sīmane jautā I.Kažokai par deliberatīvās metodes īstenošanu un cilvēka uzvedību. Ņemot vērā, ka deliberatīvā diskursā saruna ir starp cilvēkiem, kuru gaitas ikdienā nekrustojas, kāda ir cilvēku reakcija, kad tie uz notikumu ierodas ar skaidru redzējumu, kā risināt jautājumu, bet pasākuma gaitā uzzina citu cilvēku, ekspertu atšķirīgo pieredzi, vērtējumu par noteikto tēmu.

I.Kažoka norāda, ka deliberatīvajos pasākumos cilvēki nāk no dažādām vidēm un ir ar atšķirīgiem uzskatiem. Klātienē diskusijā dalībnieki ir labticīgi un tīšām nevienu negrib aizvainot. Šādos pasākumos mainās dalībnieku uztvere, un tā ir ļoti vērtīga transformācija, redzesloka paplašināšana. Dalībnieki pozitīvi vērtē, ja kaut neliela daļa no viņu izvirzītajiem priekšlikumiem tiek iekļauti kopējās rekomendācijās.

Z.Vāgnere pateicas biedrībai „Sabiedriskās politikas centrs Providus” par sagatavoto pētījumu un informē, ka deliberatīvajā pasākumā piedalījās kā novērotāja. Z.Vāgnere norāda, ka dalībnieki uzreiz tika iesaistīti simulācijā un tādējādi nespēja jebkādā veidā viltot savas sajūtas un līdz pasākuma noslēgumam bija atklāti. Z.Vāgnere atzīmē, ka Mediju atbalsta fondā varēs izmantot pētījuma secinājumus un vienlaikus informē, ka pieejamības aspekti tajos ir iekļauti. Tuvākajā laikā notiks diskusija ar nozari par Mediju atbalsta fonda nolikumiem un kā pievienot papildu punktus vērtējumā, ja tiek nodrošināta dažādu grupu iekļaušanās.

N.Puntulis pateicas par vērtīgo pētījumu, rekomendācijām, kuras citādā veidā neuzzinātu. Subjektīvi vērtējot pētījumu, priecājas redzēt, ka tajā ir secinājumi, par kuriem Kultūras ministrija runā jau ilgstoši – ir nepieciešama plašāka diskusija par mediju saturu un subtitrēšanas iespējām. N.Puntulis atzīmē, ka ir nepieciešama plašāka sociālo mediju satura analīze informatīvā kara laikā. N.Puntulis oponentē Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes viedoklim un norāda, ka titrēšana nav tikai finansējuma jautājums, bet arī labā griba. Ņemot vērā, deliberatīvās metodes specifiku, N.Puntulis norāda, ka būtu nepieciešama lielāka Latgales sabiedrības pārstāvju iesaiste pasākumā, bet saprot pētījuma specifiku.

Padome nolemj: pieņemt zināšanai informāciju pētījuma „Ko darīt, lai Latgales iedzīvotāji vairāk izmantotu Latvijas žurnālistu veidotu saturu?” rezultātiem.

2. Diskusija par SPASAP plānā paredzētās pilsoniskas sabiedrības un demokrātiskas informatīvas telpas apakšgrupas izveidi

I.Jekele sniedz informāciju par SPASAP plānā paredzētās pilsoniskas sabiedrības un demokrātiskas informatīvas telpas apakšgrupas izveidi un aicina SPASAP padomi uz diskusiju.

Z.Vāgnere aicina SPASAP padomes locekļus pārdomāt savu ieguldījumu pilsoniskas sabiedrības un demokrātiskas informatīvas telpas apakšgrupas izveidē un atlikt jautājuma izskatīšanu uz nākamo padomes sēdi, dodot iespēju SPASAP padomes locekļiem iesūtīt rakstisku viedokli.

M.Sīmane vēlas precizēt apakšgrupas mērķi.

I.Jekele norāda, ka apakšgrupas mērķis nav definēts un tā definēšanā tiks iesaistīta SPASAP padome.

I.Kušķe atbalsta grupas izveidi, norādot, ka Valsts kancelejas Stratēģiskās komunikācijas departamenta kolēģi tajā varētu iesaistīties. Atvērtās pārvaldības plānā ir noteikts uzdevums, kas paredz izstrādāt ietvara dokumentu par sabiedrības līdzdalību, kurā tiktu definēts, ko ietver pilsoniskais dialogs. I.Kušķe uzskata, ka SPASAP padomes apakšgrupa varētu būt papildinoša Atvērtās pārvaldības plānā noteikto pasākumu īstenošanā.

Z.Pūce aicina KM sagatavot priekšlikumu dokumentu ar potenciālajiem apakšgrupas mērķiem un uzdevumiem.

Z.Vāgnere atbalsta, ka Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departaments uz nākamo padomes sēdi sagatavo priekšlikumu dokumentu.

Padome nolemj: uzdot Sabiedrības integrācijas departamentam līdz nākamajai SPASAP padomes sēdei sagatavot informāciju par vēlamo darba grupas mērķi un tās uzdevumiem.

3. Dažādi

M.Sīmane ierosina SPASAP padomi tikties 2023. gada janvārī, lai diskutētu par TUA, PUA turētāju latviešu valodas apguvi. Ņemot vērā, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda finansējuma pārrāvumu šobrīd trūkst informācijas par latviešu valodas mācību kontinuitāti.

Z.Vāgnere atbalsta ierosinājumu par diskusiju, aicinot apkopot informāciju, kas pieejama katram SPASAP loceklim. SPASAP padomes sekretariāts nodrošinās saziņu par SPASAP padomes sēdes organizēšanu janvārī.

N.Puntulis atbalsta sēdes norisi janvārī, ņemot vērā, ka jautājums būs aktuāls.

Z.Pūce atzīmē, ka Sabiedrības integrācijas fonds ir iesniedzis prioritāro pasākumu pieteikumu, kurā iekļauta latviešu valodas mācību nepieciešamība, un jautājums skatāms arī budžeta kontekstā.

Padome nolemj: uzdot SPASAP sekretariātam informēt par nākamo SPASAP padomes sēdi 2023. janvārī.

Sēdi slēdz: plkst. 11:05

Pielikumā:

Prezentācija par pētījumu „Ko darīt, lai Latgales iedzīvotāji vairāk izmantotu Latvijas žurnālistu veidotu saturu?”.

Padomes priekšsēdētājs

N.Puntulis

Protokolētāja

I.Arndte-Kokare